

เมื่อถูกใช้ให้อ่าน

นำเสนอเมื่อ : 16 พ.ย. 2552

เมื่อถูกใช้ให้อ่าน

เมื่อดูจากการประพันธ์อัลกุรอานจะเห็นได้ว่า เรื่องของการอ่านคือเรื่องแรกของบรรดาคำสั่งทั้งหมดของศาสนาอิสลาม ซึ่งก็มีประเด็นที่มากครับ เพราะจากประวัติศาสตร์เล่าให้ฟังว่า การลงโองการอัลกุรอานโองการนี้ได้รับการตอบสนองจากมุฮัมมัด บินอับดุลลอฮ์ ผู้รับโองการดังกล่าวว่า “ฉันอ่านไม่ได้” และเป็นการปฏิเสธด้วยคำพูดนี้ถึงสามครั้ง ก่อนที่จะมีการสอนโดยมาลาอีเกะหิยบรอฮิล (เทวทูต) และหากเราพิจารณาจากโองการที่สองในซูเราะห์อัลยุมมูฮัด ซึ่งเล่าถึงการประพันธ์อัลกุรอานเราจะพบว่า นี่เป็นหนึ่งในมิติของการผลักดันสังคมสู่การพัฒนา

“พระองค์ทรงเป็นผู้แต่งตั้งรอซูลขึ้น คนหนึ่งในหมู่ผู้ไม่รู้จักหนังสือจากพวกเขาเอง เพื่อสาธยายอายาตต่างๆ ของพระองค์แก่พวกเขา และทรงทำให้พวกเขาผิดผอง และทรงสอนคัมภีร์และความสุขุมคัมภีร์แก่พวกเขาและแม่ว่าแต่ก่อนนี้พวกเขาอยู่ในการหลงผิดอย่างชัดเจนก็ตาม”

สังคมที่เรื่องของการอ่านเป็นเรื่องที่ห่างไกลจากความเป็นจริงครับ แต่แน่นอนครับ การอ่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอ่านคัมภีร์ที่พระเจ้าทรงประทานมาให้ นั่นคือ การทำให้ได้มาซึ่งข้อมูลสำคัญที่จะนำพาสังคมสู่การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาได้ ซึ่งสิ่งที่ชัดเจนจากโองการข้างต้นคือการทำให้รูวาสภาปัจจุบันมีข้อผิดพลาดอย่างไร

มีข้อน่าสนใจประการหนึ่งสำหรับผมเองคือ หลังจากที่การอ่านเป็นกลวิธีแรกของการพัฒนาคน พัฒนาสังคม แต่กลวิธีดังกล่าวจะไม่ประสบความสำเร็จหากไม่สามารถแปลงไปสู่การปฏิบัติได้ ดังที่อัลลอฮ์ทรงยกชาวคัมภีร์กลุ่มหนึ่งไว้เป็นอุทาหรณ์

“อุปมาบรรดาผู้ที่ได้รับคัมภีร์เตารอต แล้วพวกเขาไม่ได้ปฏิบัติตามที่ได้รับมอบหมาย ประหนึ่งเช่นกับลาที่แบกหนังสือจำนวนหนึ่ง (บนหลังของมัน) อุปมาหมู่ชนผู้ปฏิเสธต่อสัญญาณต่างๆ ของอัลลอฮ์ มันช่างชั่วช้าจริงๆ และอัลลอฮ์จะไม่ทรงชี้นำทางแก่ผู้ธรรม”

จากสภาพบังคับในเรื่องการอ่าน แล้วนี่ถึงสภาพการศึกษาของบ้านเราในปัจจุบัน โดยเฉพาะในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ประเด็นนี้เป็นปัญหาหนักที่สุด ผมได้มีโอกาสคลุกคลีทำงานกับครูในโรงเรียนหลายระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับมัธยมศึกษา สิ่งที่สะท้อนชัดเจนในปัจจุบันคือ “เด็กที่เข้าเรียนชั้น ม. 1 ยังอ่านหนังสือไม่ออก ไม่รู้จักแม่กระทั่งอักษรและสระ” มีหลายคนบอกว่า ผมพูดเกินไปในประเด็นนี้ แต่ข้อมูลจากการลงไปสัมผัสผู้จริง ผมขยายความได้ว่า ปัญหาที่ชัดเจนมากกว่าโรงเรียนในระดับประถมของรัฐในพื้นที่มีสภาพดังกล่าวจริงๆ แต่ปัญหานี้อาจจะน้อยลงมากในโรงเรียนเอกชนในพื้นที่ อาจจะมองไถงายๆ ว่า ก็โรงเรียนเอกชนได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์น้อยกว่าโรงเรียนรัฐก็เป็นได้

บ้านเราโทษข้อแรกยังไม่ผ่านครับ แค่อ่านให้เรียนรู้ ดังนั้นขั้นตอนต่อไปที่จะมุ่งสู่การปฏิบัติก็คงอีกไกล แล้วสังคมจะมีภาพอนาคตเป็นอย่างไร

เมื่อคัมภีร์ที่ได้รับประทานจากอัลลอฮ์มาในสังคมของคนยุคท่านรอซูล เราจะเห็นสภาพการศึกษาคัมภีร์ที่หลากหลายรูปแบบครับ มีการจดบันทึก มีการท่องจำ แต่ที่สำคัญคือ มีการกระตุ้นสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมที่สุด

มิติที่เห็นได้จากอัลกุรอานและแบบอย่างของท่านรอซูล (ซ.ล) จากที่กล่าวไปคือ การอ่านนำมาซึ่งการสร้างศรัทธา การยกระดับคุณภาพชีวิตของคนและการพัฒนาสังคม เพราะเมื่อคุณมีศรัทธา มีองค์ความรู้แล้ว คุณจะต้องมีการหาหนทางที่ต้องรับผิดชอบต่อสังคม ดังที่ปรากฏในซูเราะห์ อัลญูดาละห์ อายะห์ที่ 11 ที่มีความหมายว่า

“โอ้บรรดาผู้ศรัทธา เมื่อได้มีเสียงกล่าวแก่พวกเจ้าว่า จงหลีกที่ในที่ชุมนุม พวกเจ้าก็จงหลีกที่ที่เขา เพราะอัลลอฮ์จะทรงให้ที่กว้างขวางแก่พวกเจ้า (ในวันกียามะฮ์) และเมื่อมีเสียงกล่าววว่า จงลุกขึ้นยืนจากที่ชุมนุมนั้น

พวกเจ้าก็จงลุกขึ้นยืน เพราะอัลลอฮ์จะทรงยกย่องเทอดเกียรติแก่บรรดาผู้ศรัทธาในหมู่พวกเจ้า และบรรดาผู้ได้รับความรู้หลายชั้น และอัลลอฮ์ทรงรอบรู้อยิ่งในสิ่งที่พวกเจ้ากระทำ”

ไม่แปลกใจเลยครับที่ คัมภีร์แห่งสัจธรรมจึงเริ่มด้วยการอ่านเป็นคำสั่งแรกสำหรับศาสนาที่จะสร้างชัยชนะทั้งในโลกนี้และโลกหน้า